

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, kuria nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui priedangos subjektais mokesčių tikslais, ir iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES

(COM(2021) 565 final – 2021/0434 (CNS))

(2022/C 290/08)

Pranešėjas **Benjamin RIZZO**

Bendrapranešėjis **Javier DOZ ORRIT**

Prašymas pateikti nuomonę	Europos Sąjungos Taryba, 2022 2 10
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 115 straipsnis
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2022 3 3
Priimta plenarinėje sesijoje	2022 3 23
Plenarinė sesija Nr.	568
Balsavimo rezultatai (už / prieš / susilaikė)	206 / 1 / 6

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. EESRK visiškai pritaria Komisijos pasiūlymui dėl piktnaudžiavimo priedangos subjektais mokesčių tikslais ir jo tikslams. Veiksmingo ir sąžiningo apmokestinimo užtikrinimas bendrojoje rinkoje yra labai svarbus veiksnys, kad būtų sudarytos palankios sąlygos realiam atsigavimui po COVID-19 pandemijos.

1.2. EESRK palankiai vertina Komisijos pradėtas plataus masto viešas konsultacijas, kuriose galės dalyvauti visi suinteresuoti subjektai, taip pat tikslingesnes konsultacijas su nacionaliniais ekspertais, kurie buvo įtraukti atsižvelgiant į jų specifinę kompetenciją. Šiomis konsultacijomis suinteresuotiesiems subjektams suteikta galimybė reikšmingai prisidėti ir jie toliau turėtų būti įtraukiami į būsimas diskusijas.

1.3. EESRK pritaria tam, kad buvo pasirinkta priimti direktyvą, kuria siekiama užtikrinti tinkamą valstybių narių teisės aktų suderinimo lygį. Dėl reguliuojamo dalyko ir siekiamų tikslų pobūdžio įgyvendindamos pavienės iniciatyvas valstybės narės iš tiesų negali jų reguliuoti savo teisinėse sistemose.

1.4. EESRK mano, kad pasiūlymas atitinka proporcingumo principą, nes juo neviršijama to, kas būtina būtinam bendrosios rinkos apsaugos lygiui užtikrinti, o poveikis įmonėms yra akivaizdžiai pagrįstas.

1.5. EESRK mano, kad Komisija ir nacionalinės mokesčių institucijos, siekdamos tinkamai atlikti būtinus patikrinimus ir dalintis gauta informacija, susijusia su pasiūlymu, turėtų turėti tam tinkamus pajėgumus ir išteklius.

1.6. EESRK tikisi, kad atlikus ir užbaigus priedangos įmonių tyrimus, jų rezultatai bus viešai paskelbti ir bus galima susipažinti su direktyvos įgyvendinimo rezultatais.

1.7. EESRK mano, kad reikėtų tinkamai patikrinti ne tik įmonių pajamas, bet ir turtą, atsižvelgiant į tai, kad mokesčiai gali būti taikomi net ir tuo atveju, kai iš tokio turto negaunama jokių pajamų, kaip, pavyzdžiui, turto mokesčių atveju.

1.8. EESRK pabrėžia, kad būtina nustatyti bendras ir aiškias taisykles dėl konkretaus iš įmonių reikalaujamų deklaracijų turinio. Reikėtų vengti perteklinio, direktyvos tikslus viršijančių duomenų teikimo ir dėl to patiriamų reikalavimų laikymosi išlaidų.

1.9. EESRK rekomenduoja, laikantis EBPO požiūrio į šį klausimą, tikslines taisykles, skirtas užkirsti kelią „įgalinančių specialistų“ veiklai, nustatyti kitame teisės akte. EESRK mano, kad profesinės priežiūros institucijų bendradarbiavimas kovojant su netinkamais profesiniais veiksmais ir galima nusikalstama „įgalinančių specialistų“ veikla būtų labai naudingas.

1.10. EESRK pakartoja, kad reikia turėti išsamų ir platų ES nebendradarbiaujančių mokesčių jurisdikciją turinčių ir už ES ribų esančių subjektų sąrašą, be kita ko, tam, kad ES įmonės galėtų sužinoti, ar jų valdomos lėšos ir turtas gali būti susiję su priedangos subjektais, įsikūrusiais už ES ribų.

1.11. EESRK siūlo Komisijai parengti atitinkamas gaires dėl direktyvoje nustatyto veiklos pagrindo kriterijaus taikymo, ypatingą dėmesį skiriant konkrečių sąvokų, pavyzdžiui, „rezidavimo vieta“, „reziduojantis direktorius“ ir „patalpos“, reikšmei.

1.12. EESRK pastebi, kad priedangos įmonės taip pat gali būti steigiamos ir jomis gali būti naudojamos siekiant sudaryti palankesnes sąlygas nedeklaruojamam darbui ir išvengti socialinio draudimo įmokų. Todėl EESRK siūlo Komisijai apsvarstyti galimybę šiuos klausimus nagrinėti ne tik šiame pasiūlyme, kuris yra tik mokesčių direktyva, bet ir Europos teisės aktuose.

2. Europos Komisijos darbo aplinkybės

2.1. 2021 m. gegužės 18 d. priimtame Europos Komisijos komunikate „21-ojo amžiaus verslo apmokestinimas“ nustatyti ilgalaikiai ir trumpalaikiai tikslai, kuriais siekiama remti atsigavimą po COVID-19 protrūkio ir užtikrinti pakankamas viešąsias pajamas ateityje.

2.2. Siūloma Komisijos direktyva dėl priedangos subjektų yra viena iš komunikate paskelbtų trumpalaikių konkrečių iniciatyvų, kuriomis siekiama patobulinti dabartinę mokesčių sistemą, ypač daug dėmesio skiriant sąžiningo ir veiksmingo apmokestinimo užtikrinimui.

2.3. Juridiniai asmenimis, neturinčiais minimalaus veiklos pagrindo ir nevykdančiais ekonominės veiklos, gali būti naudojamos netinkamos mokesčių tikslais, pavyzdžiui, mokesčių slėpimo ir vengimo arba net pinigų plovimo tikslais. Todėl būtina spręsti problemas, kai asmenys, iš kurių tikimasi, kad jie mokės mokesčius, vengia arba išvengia mokesčių prievolių naudodamiesi įmonėmis, nevykdančiomis jokios realios ekonominės veiklos. Priedangos įmonės gali sudaryti palankias sąlygas nesąžiningam mokesčių naštos paskirstymui ir nesąžiningai mokesčių konkurencijai tarp jurisdikciją turinčių subjektų.

2.4. Komisijos pateiktas pasiūlymas taikomas visoms įmonėms, kurios laikomos rezidentėmis mokesčių tikslais ir turi teisę gauti rezidavimo vietos mokesčių tikslais pažymėjimą ES valstybėje narėje. Priėmus naujas taisykles kaip direktyvą, jos turėtų būti perkeltos į valstybių narių teisės sistemą iki 2023 m. birželio 30 d. ir visiškai įsigaliooti 2024 m. sausio 1 d.

2.5. Yra daug Europos teisės aktų, susijusių su pinigų plovimu – nusikaltimu, kuriuo dažnai pasinaudoja tam tikros priedangos įmonės, – kurie galėtų būti naudingi svarstant Komisijos pasiūlymą. Visų pirma reikėtų atkreipti dėmesį į 2021 m. liepos mėn. Komisijos pasiūlytą teisės aktų rinkinį, kurį sudaro trys reglamentai ir direktyva ⁽¹⁾.

3. Europos Komisijos pasiūlymai

3.1. Direktyvoje kalbama apie schemas, naudojamas siekiant išvengti mokesčių arba juos nuslėpti. Pasiūlyme numatyta schema apima įmonių, kurios tariamai vykdo tikrą ekonominę veiklą, bet iš tikrųjų tokios veiklos nevykdo, steigimą ES. Tikroji priežastis, dėl kurios steigiamos kai kurios tokio tipo įmonės, iš tiesų yra ši: kad jų tikrasis savininkas arba grupė, kuriai jos priklauso, galėtų gauti tam tikros mokeskinės naudos.

3.2. Siekiant kovoti su šiomis schemomis, siūlomoje direktyvoje nustatytas kriterijus, kurio tikslas – padėti valstybėms narėms nustatyti įmones, kurios tariamai vykdo teisėtą veiklą, tačiau neturi minimalaus ekonominės veiklos pagrindo ir todėl jomis galbūt piktnaudžiaujama siekiant gauti nepagrįstos mokeskinės naudos. Šis kriterijus apibrėžiamas kaip veiklos pagrindo kriterijus.

⁽¹⁾ Žr. EESRK nuomonę dėl Kovos su pinigų plovimu teisės aktų rinkinio (OL C 152, 2022 4 6, p. 89).

3.3. Pirmajame kriterijų taikymo etape įvairių rūšių įmonės suskirstomos į įmones, kurioms kyla rizika dėl veiklos pagrindo nebuvimo ir kuriomis gali būti piktnaudžiaujama mokesčių tikslais, ir įmones, kurioms kyla nedidelė rizika. Rizikos grupei priklauso įmonės, kurios vienu metu turi keletą požymių, paprastai nustatomų įmonėse, neturinčiose veiklos pagrindo (patekimo į taikymo sritį kriterijai). Priešingai, mažos rizikos atvejai – tai atvejai, kurie netenkina nė vieno iš šių kriterijų arba tik kai kuriuos iš jų, t. y. atvejai, neatitinkantys patekimo į taikymo sritį kriterijų.

3.4. Pagal atitinkamus kriterijus rizikos grupei priklausančioms įmonėms priskiriamos tos įmonės, kurioms direktyva netaikoma konkreti išimtis, kurios vykdo tarpvalstybinę veiklą, yra geografiniu požiūriu mobilios ir kurios, be to, administruodamos savo veiklą pasitelkia kitas įmones (visų pirma profesionalius trečiųjų šalių paslaugų teikėjus). Mažos rizikos atvejai, netenkinantys patekimo į taikymo sritį kriterijaus, direktyvos tikslais nėra svarbūs.

3.5. Įmonės pirmiausia turi pačios save įvertinti ir, jei jos priskiriamos rizikos grupei, mokesčių deklaracijoje jos turi pateikti duomenis apie veiklos pagrindą. Pateikti duomenis apie veiklos pagrindą reiškia pateikti konkrečią informaciją, kad būtų lengviau įvertinti įmonės vykdomą veiklą.

3.6. Kalbant apie antrąjį etapą, veiklos pagrindo kriterijaus taikymo rezultatą lemia trys elementai:

- i) patalpos, kuriomis gali naudotis tik įmonė;
- ii) bent viena ES turima ir naudojama banko sąskaita;
- iii) bent vienas direktorius, reziduojantis netoli įmonės ir vykdamas tik su ja susijusią veiklą, arba pakankamai įmonės darbuotojų, kurie vykdo pagrindinę veiklą, iš kurios gaunamos pajamos, reziduojančių netoli įmonės.

3.7. Trečiajame kriterijų taikymo etape turi būti tinkamai įvertinta antrajame etape įmonės pateikta informacija apie veiklos pagrindą. Įmonė, kuri yra priskiriama rizikos grupei, nes tenkina patekimo į taikymo sritį kriterijų, ir iš kurios pateiktų duomenų taip pat galima daryti išvadą, kad ji neturi bent vieno svarbaus veiklos pagrindo elemento, pagal naująją direktyvą turėtų būti laikoma priedangos įmone, t. y. įmone, kuri neturi veiklos pagrindo ir kuria piktnaudžiaujama mokesčių tikslais.

3.8. Įmonė, kuri priklauso rizikos grupei, bet iš kurios duomenų matyti, kad ji turi visus svarbius veiklos pagrindo elementus, pagal šią direktyvą neturėtų būti laikoma priedangos įmone. Tačiau darant tokią prielaidą neatmetama galimybė mokesčių administratoriui nustatyti, kad tokia įmonė yra priedangos įmonė dėl priežasčių, kurios nepatenka į direktyvos taikymo sritį.

3.9. Ketvirtasis etapas apima įmonės, kuri pagal direktyvą laikoma priedangos įmone ir ja piktnaudžiaujama mokesčių vengimo tikslais, teisę pateikti priešinių argumentų, konkrečiais įrodymais įrodant, kad ji turi veiklos pagrindą („paneigimas“). Todėl atitinkamos įmonės turės veiksmingą teisę pareikšti, kad pagal direktyvą jos nėra priedangos įmonės.

3.10. Kai įmonė laikoma priedangos įmone pagal direktyvą ir nepaneigia šios prielaidos, atitinkamai turėtų atsirasti mokeskinės pasekmės. Šios pasekmės turėtų panaikinti bet kokią mokesčinę naudą, kuri buvo ar galėtų būti gauta.

3.11. Kadangi įmonė, norėdama pasinaudoti mokesčių sutarties privalumais, paprastai turi pateikti rezidavimo vietos mokesčių tikslais pažymą, valstybė narė, kurioje yra priedangos įmonės rezidavimo vieta mokesčių tikslais, arba iš viso neišduos rezidavimo vietos mokesčių tikslais pažymos, arba išduos pažymą su išpėjimu, t. y. su aiškiu nurodymu, kad ji nebūtų naudojama pirmiau minėtai naudai gauti.

3.12. Tuo atveju, jei įmonei suteikiama mokesstinė nauda yra neleistina, turėtų būti nustatyta, kaip faktiškai turėtų būti apmokestinamos įmonės ir iš jos gaunamos pajamos ir bet koks įmonei priklausantis turtas. Paskirstant apmokestinimo teises reikėtų atsižvelgti į visus jurisdikciją turinčius subjektus, kuriems gali turėti įtakos su priedangos įmone susiję sandoriai.

3.13. Direktyvos taisyklės neišvengiamai turi įtakos tik valstybėms narėms, nes trečiosios šalys nepatenka į ES teisės taikymo sritį. Kalbant apie apmokestinimo teisių paskirstymą, tokiais atvejais turėtų būti tinkamai laikomasi valstybės narės ir trečiosios šalies susitarimų dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo. Jei tokių susitarimų nėra, atitinkama valstybė narė taiko savo nacionalinę teisę.

3.14. Visos valstybės narės bet kuriuo metu turės prieigą prie informacijos apie pagal šią direktyvą duomenis teikiančius subjektus, dėl to nereikia pateikti specialaus prašymo pateikti informaciją. Šiuo tikslu valstybės narės keisis informacija pradedant pirmuoju etapu, kai įmonė pagal šią direktyvą priskiriama rizikos grupei. Šiam tikslui bus sukurtas registras arba duomenų bazė.

3.15. Siūlomame teisės akte valstybėms narėms paliekama teisė nustatyti sankcijas, taikytinas už direktyvoje, kurios nuostatos perkeltos į įvairias nacionalines teisės sistemas, įtvirtintų duomenų teikimo įpareigojimų pažeidimą. Sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

3.16. Nustatant minimalią piniginę baudą, kaip numatyta galiojančiose finansų sektoriaus nuostatose, tikimasi minimalaus valstybių narių veiksmų koordinavimo lygio. Sankcijos turėtų apimti ne mažesnę kaip 5 proc. įmonės apyvartos sudarančią administracinę piniginę sankciją.

4. EESRK pateikiamos bendrosios pastabos

4.1. EESRK visiškai pritaria Komisijos pasiūlymui ir bendriesiems jo tikslams. Veiksmingo ir teisingo apmokestinimo visoje bendrojoje rinkoje užtikrinimas yra labai svarbus veiksnys, kad būtų sudarytos palankios sąlygos realiam atsigavimui po COVID-19 pandemijos. Pakankamos valstybių narių mokesinės pajamos iš tiesų yra pagrindinis faktorius, palengvinantis viešąsias investicijas, kuriomis siekiama žalesnės ir labiau skaitmenizuotos bendrosios rinkos. EESRK yra šiek tiek susirūpinęs dėl to, kad veiklos pagrindo reikalavimuose nepripažįstamas skaitmeninis aspektas pabrėžiant tik materialiojo turto svarbą. Dėl to ateityje gali kilti problemų.

4.2. Todėl Komisijos pasiūlymas visiškai atitinka Komunikatą dėl 21-ojo amžiaus verslo apmokestinimo, kuriuo siekiama imtis konkrečių ir nuoseklių veiksmų, skirtų kovoti su mokesčių slėpimu ir vengimu, taip užtikrinant sąžiningą apmokestinimo aplinką visoje Europoje.

4.3. EESRK pažymi, kad Komisijos pasiūlymas atitinka ankstesnes ES institucijų teisėkūros iniciatyvas, pavyzdžiui, Kovos su mokesčių vengimu direktyvą (KMVD) ir direktyvą dėl administracinio bendradarbiavimo (DDAB) tarp mokesčių institucijų. Siekiant išvengti nenumatytų pasekmių, labai svarbu siekti skirtingų mokesčių taisyklių, tarp kurių numatoma nuolatinė sąveika, nuoseklumo.

4.4. Komisijos pasiūlymas papildo neseniai pateiktą pasiūlymą dėl visuotinio minimalaus tarptautinių grupių apmokestinimo ES (vadinamojo antrojo ramsčio), nepaisant to, kad abiejų direktyvų taikymo sritys skiriasi, nes antrasis ramstis bus taikomas įmonėms, kurių apyvarta viršija 750 mln. EUR ribą, o direktyvai dėl priedangos įmonių tokie apribojimai nėra taikomi.

4.5. EESRK palankiai vertina plataus masto viešas konsultacijas, kurias Komisija pradėjo prieš paskelbdama savo pasiūlymą. Šiose konsultacijose buvo pateikti 32 klausimai, kuriais, be kita ko, siekta apibrėžti problemą ir jos priežastis bei nustatyti tinkamą ES veiksmų formą. Todėl suinteresuotosioms šalims buvo suteikta nemažai galimybių dalyvauti išsakant savo pastabas ir nuogastavimus prieš parengiant naujas taisykles. EESRK apgailestauja, kad šia galimybe pasinaudojo tik keli suinteresuotieji subjektai (50).

4.6. EESRK taip pat remia papildomas viešąsias konsultacijas su nacionaliniais ekspertais, kurie buvo įtraukti tikslingai, atsižvelgiant į jų specifinę kompetenciją. Plataus masto konsultacijų, skirtų suinteresuotosioms šalims, ir labiau išsamių konsultacijų, skirtų kvalifikuotiems ekspertams, derinys užtikrina gerą pusiausvyrą tarp dalyvaujamojo ir techniškai pažangaus teisėkūros proceso.

4.7. Kadangi dalyko, kuris turi būti reglamentuojamas direktyva, ir nustatytų tikslų – kovoti su tarpvalstybiniu mokesčių vengimu ir slėpimu – pobūdis yra toks pat, būtina, kad valstybės narės įgyvendintų tam tikrą bendrą sistemą.

4.8. Iš tiesų, tinkamos ir veiksmingos bendros sistemos nebūtų galima pasiekti kiekvienai valstybei narei įgyvendinant atskiras priemones, susijusias su jų atitinkamomis teisinėmis sistemomis. Tokiu atveju esamas suskaldymas iš tiesų pasikartotų ir galbūt net pagilėtų dėl daugybės nekoordinuotų veiksmų, vykdomų nacionaliniu lygmeniu.

4.9. Valstybėse narėse įsteigtos priedangos įmonės turi atitikti direktyvą, o valstybių narių administracijų bendradarbiavimas yra kaip niekada svarbus, kad būtų išvengta visos ES fiskalinių pajėgumų sumažėjimo. Kad galėtų tinkamai valdyti patikrinimus ir dalintis informacija, Komisija turėtų turėti tam tinkamus pajėgumus ir pakankamai išteklių.

4.10. EESRK taip pat mano, kad pasiūlymas atitinka proporcingumo principą, nes juo neviršijama to, kas būtina minimaliam bendrosios rinkos apsaugos lygiui užtikrinti, o poveikis įmonėms yra akivaizdžiai pagrįstas. Iš tiesų direktyvoje siekiama minimalios valstybių narių mokesčių sistemų apsaugos užtikrinant būtiną koordinavimo lygį ES, kad būtų pasiekti jos tikslai.

4.11. Kita vertus, atrodo, kad poveikis įmonėms taip pat yra proporcingas ir užtikrina tinkamą pusiausvyrą tarp įvairių tikslų ir vertybių, įskaitant:

- i) veiksmingumą mažinant piktnaudžiavimą fiktyviais subjektais;
- ii) mokesčių naudą viešiesiems finansams;
- iii) įmonių ir mokesčių administratorių išlaidas, susijusias su reikalavimų laikymusi;
- iv) netiesioginį poveikį bendrajai rinkai ir įmonių konkurencijai.

4.12. EESRK pritaria Komisijos požiūriui, kad veiksmingas ir skaidrus keitimasis informacija tarp mokesčių institucijų yra būtinas siekiant kovoti su piktnaudžiavimu priedangos įmonėmis ir bendriau kalbant, užtikrinti teisingą ir veiksmingesnę apmokestinimo aplinką. Šio punkto reikia laikyti labai atidžiai, kad valstybės narės, kuriose priedangos įmonė vykdo sandorius, susijusias su dviem valstybėmis narėmis, bendradarbiautų. Užbaigus priedangos įmonių tyrimus, jų rezultatai turėtų būti viešai paskelbti. Europos ir nacionalinės valdžios institucijos turėtų informuoti apie direktyvos įgyvendinimo rezultatus.

4.13. Į šios direktyvos taikymo sritį patenkančiomis priedangos įmonėmis gali būti naudojamos tiek mokesčių slėpimo, tiek vengimo tikslais, o tam tikrais atvejais – net nusikaltimams, tokiems kaip pinigų plovimas, vykdyti, su kuo jos dažnai yra siejamos. Todėl labai svarbu koordinuoti teisės aktus ir įvairių priežiūros institucijų, atsakingų už kovą su šiais nusikaltimais, veiklą tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmeniu. Naudodamos „UNSHIELD“, mokesčių institucijos galės gauti papildomos informacijos, kuri leis joms palyginti šią naują informaciją su kovos su pinigų plovimu institucijų pateikta informacija. Nacionalinės ir Europos institucijos turi užtikrinti, kad šios direktyvos taikymas nesukeltų jokių problemų bendrovėms, vykdančioms veiklą pagal įstatymus.

4.14. Informacija apie priedangos įmonių tikruosius savininkus ir jų turtą bei tikruosius jų vykdomų sandorių savininkus yra labai svarbi siekiant atskleisti tikrąjį jų veiklos pobūdį ir suprasti mokesčių slėpimo ar pinigų plovimo mastą. Tikrosios nuosavybės slėpimas naudojantis priedangos įmonių grandinėmis, kurias valdo „igalinantys specialistai“, yra neatsiejamas nuo jų nusikalstamų tikslų. Tikrųjų savininkų nustatymo priemonės yra numatytos kovos su pinigų plovimu teisės aktuose. Tačiau aptariamoje siūlomoje direktyvoje šis klausimas neminimas. EESRK mano, kad šią ir kitas abiejų teisės aktų susiejimo spragas reikėtų pašalinti šioje direktyvoje paaiškinus, kaip tai padaryti, arba skubiai paskatinus priimti Europos pagrindų įstatymą.

4.15. Už šios direktyvos taikymo srities ribų kai kurios priedangos įmonės taip pat yra steigiamos ir jomis yra naudojamos siekiant sudaryti palankesnes sąlygas nedeklaruojamam darbui ir išvengti socialinio draudimo įmokų. EESRK siūlo Komisijai išnagrinėti galimybę spręsti šį klausimą Europos teisės aktuose.

5. Konkrečios pastabos

5.1. EESRK mano, kad Komisijos pasiūlyme numatytas kaupiamųjų rodiklių forma įgyvendinamas patekimo į taikymo sritį kriterijus yra pagrįstas ir tinkamas. Šiuo atžvilgiu EESRK pastebi, kad subjektai, valdantys privataus naudojimo turtą, pavyzdžiui, nekilnojamąjį turtą, jachtas, lėktuvus, meno kūrinius ar tik nuosavą kapitalą, ilgą laiką gali negauti jokių pajamų, tačiau juos kontroliuojantys subjektai vis tiek gali gauti didelę mokestinę naudą.

5.2. Todėl Komitetas mano, kad reikėtų tikrinti ne tik pajamas, bet ir turtą, nes mokesčiai gali būti taikomi net ir tuo atveju, jei iš jų negaunama jokių pajamų, pavyzdžiui, turto mokesčiai, tais atvejais, kai taikoma. EESRK mano, kad siekdama tinkamai valdyti šias patikras ir dalintis informacija, Komisija turėtų turėti tam tinkamus pajėgumus ir pakankamai išteklių.

5.3. EESRK siūlo Komisijai parengti atitinkamas gaires dėl direktyvoje nustatyto veiklos pagrindo kriterijaus taikymo, ypatingą dėmesį skiriant konkrečių sąvokų, pavyzdžiui, „rezidavimo vieta“, „reziduojantis direktorius“ ir „patalpos“, reikšmei. Laikantis šio požiūrio, būtų galima sumažinti nacionalinius neatitikimus ir skirtingus aiškinimus, kurie gali būti žalingi vidaus rinkai, arba geriau juos išspręsti. Visų pirma EESRK reikalauja, kad Komisija šiuo atžvilgiu tinkamai apsvarstytų naujus skaitmeninius verslo modelius.

5.4. EESRK mano, kad įmonių dalyvavimas tarpvalstybinėje veikloje turėtų būti kruopščiai vertinamas atsižvelgiant į faktinį tokių įmonių sudaromų sandorių pobūdį ir jų nuosavybę bei turtą. Direktyva neturėtų būti taikoma įmonėms, kurios demonstruoja pakankamą skaidrumo lygį ir kurioms nekyla rizika neturėti ekonominės veiklos pagrindo siekiant slėpti mokesčius arba jų vengti.

5.5. „UNSHELL“ direktyva grindžiama galiojančiais ES ir tarptautiniais standartais. EESRK rekomenduoja Komisijai užtikrinti suderinamumą su atitinkamais jau taikomais tarptautiniais ir bendrais ES standartais, visų pirma su „reikšmingo masto ekonominės veiklos“ sąvoka, sukurta taikant lengvatinių mokesčių režimus ir plačiai aptarta Žalingos mokesčių praktikos forume. Kitas svarbus klausimas, kurį reikia spręsti, yra susijęs su bendrų ir aiškių taisyklių dėl konkrečiau iš įmonių reikalaujamų pareiškimų turinio nustatymu. Reikėtų vengti perteklinio, direktyvos tikslus viršijančių duomenų teikimo ir dėl to patiriamų reikalavimų laikymosi išlaidų.

5.6. EESRK primygtinai ragina skirti ypatingą dėmesį vadinamųjų „įgalinančių specialistų“ vaidmeniui, kuris pasiūlyme dėl direktyvos nepaminėtas. EESRK rekomenduoja kitame teisės akte nustatyti taisykles, skirtas reglamentuoti „įgalinančių specialistų“ veiklą, atsižvelgiant į EBPO šiuo klausimu nustatytus kriterijus, kurie taip pat dažnai atlieka svarbų vaidmenį specifinėje priedangos įmonių srityje ⁽²⁾.

5.7. EBPO, kuri nustato profesines kategorijas, kurioms priklausančios kai kurie specialistai valdo priedangos įmonių grandines arba su jomis bendradarbiauja, mano, kad siekiant kovoti su nusikalstama neteisėtais tikslais, įskaitant mokesčių vengimą, įsteigtų įmonių veikla, būtina sutelkti dėmesį į „įgalinančius specialistus“. Teisės aktų besilaikančius specialistus iš tiesų reikėtų tinkamai atskirti nuo nedidelės grupės praktikuojančių asmenų, kurie savo įgūdžius mokesčių teisės ir įmonių apskaitos srityje naudoja tam, kad aktyviai remtų praktiką, susijusią su mokesčių vengimu, slėpimu ir pinigų plovimu.

5.8. Todėl EESRK pabrėžia, kad reikia kovoti su įgalinančiais specialistais, kurie aktyviai suteikia galimybių pasinaudoti neteisėta praktika, palankia mokestiniams ir finansiniams nusikaltimams. Tokiu būdu būtų galima panaikinti esminį veiksnių, susijusių su piktnaudžiavimu mokesčiais. Galimybių plėtoti nesąžiningą fiskalinę praktiką mažinimas iš tiesų yra esminis žingsnis siekiant tų pačių tikslų, kurių siekiama Komisijos pasiūlymu.

5.9. EESRK mano, kad kovojant su netinkama praktika ir galima nusikalstama „įgalinančių specialistų“ veikla būtų labai naudingas profesinių reguliavimo ar priežiūros institucijų bendradarbiavimas. Tai būtų įdomi Europos socialinio ir politinio pakto prieš fiskalinius ir ekonominius nusikaltimus, pinigų plovimą ir korupciją, už kurį Komitetas pasisakė įvairiose nuomonėse, plėtojimo kryptis.

⁽²⁾ *Ending the Shell Game: Cracking down on the Professionals who enable Tax and White Collar Crimes*, EBPO, Paryžius, 2021 m.

5.10. EESRK taip pat siūlo derinti Komisijos direktyvos pasiūlymą su galiojančiomis sandorių kainodaros taisyklėmis, nes naudojimas priedangos įmonėmis siekiant išvengti mokesčių gali būti siejamas su tokia praktika visoje ES, todėl jai turėtų būti konkrečiai atsižvelgta. Šiuo atveju EESRK mano, kad taip pat reikėtų apsvarstyti galimybę parengti sandorių kainodaros direktyvą.

5.11. Komitetas mano, kad įmonių, kurioms nereikia teikti duomenų (6 straipsnio 2 dalis), sąrašas turi būti tinkamai pagrįstas ir įvertintas, kad būtų užtikrinta, jog jos negauna netinkamos mokesstinės naudos ir kad jomis nesinaudojama siekiant apeiti įstatymus.

5.12. EESRK taip pat mano, kad reikėtų imtis aktyvesnių veiksmų, kai ES nepriklausanti įmonė ar subjektas vykdo verslą su į ES biržos prekybos sąrašus įtraukta įmone ar subjektu. Reikia suprasti, kokių veiksmų galėtų imtis į ES biržos sąrašus įtrauktos įmonės ar subjektai, kad įsitikintų, jog valdomos lėšos ar turtas nėra gaunami iš už ES ribų veikiančio priedangos subjekto.

5.13. Kad būtų galima imtis veiksmingų veiksmų prieš įmones, kurios vykdo veiklą su mokesčių tikslais nebendradarbiaujančiose jurisdikcijose įsikūrusiomis įmonėmis, Komitetas dar kartą pabrėžia, kad ES nebendradarbiaujančių mokesčių jurisdikciją turinčių subjektų sąrašas turi būti kuo veiksmingesnis ir išsamesnis.

Briuselis, 2022 m. kovo 23 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė*
Christa SCHWENG
